

Andreja Tasič

Kakovost odnosov v primarnih družinah odvisnic od alkohola. Doktorska disertacija. Mentor: Stanko Gerjolj. Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta. 2022. VIII, 327 str. <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=144382&lang=slv>

Doktorska disertacija z naslovom „Kakovost odnosov v primarnih družinah odvisnic od alkohola“, ki jo je pripravila in oddala Andreja Tasič, obsega 324 strani znanstvenega besedila ter 10 strani prilog. Gre za izvirno znanstveno delo, kjer zlasti empirične raziskave predstavljajo velik prispevek k razvoju znanosti in psihoterapevtskih praks.

Z metodologijo kvantitativnega empiričnega raziskovanja avtorica preverja, ali in v kolikšni meri obstajajo razlike v starševski emocionalni podpori in regulaciji čustev ter kako ti dejavniki vplivajo na pojav in vzroke alkoholizma pri ženskah. Ob tem v skladu s pričakovanji ugotavlja, kako pomembni so topli in varni odnosi staršev, zlasti matere v zgodnjem otroštvu, do svojih otrok. Čustvena stabilnost in emocionalna podpora staršev je za otroke še posebej pomembna za pridobivanje občutka varnosti in zdrave pripadnosti, to pa jim je v veliko pomoč pri učenju regulacije čustev. Predvsem rezultati avtoričine kvantitativne empirične raziskave so pokazali, da so bile ženske, vpete v problematiko alkohola, te podpore deležne bistveno manj kot ženske kontrolne skupine, ki težav z alkoholom niso imele.

Tudi kvalitativna raziskava, kjer avtorica uporablja fenomenološko-psihološki pristop in ga uresničuje zlasti v obliki polstrukturiranih intervjujev, nakazuje podobne rezultate. Kvalitativni pristop dejansko vsebinsko poglobljeno dopolnjuje in nadgrajuje ugotovitve empiričnega dela, ki uporablja kvantitativno empirično raziskovalno metodologijo. Ključne ugotovitve obeh delov in obeh raziskovalnih metodologij potrjujejo pomanjkanje emocionalne skrbi in podpore staršev otrokom, kar otežuje oz. v številnih primerih onemogoča učenje reguliranja čustev. Te ženske so alkohol večinoma doživljale kot sredstvo, ki jim je pomagalo preživeti – lažje so stopile v stik z njim kot pa v odnos s človekom. Rezultati raziskav seveda ne potrjujejo, da bi pri vsaki odvisnosti od alkohola šlo za vzročno povezanost s pomanjkanjem starševske čustvene topline in podpore, prepričljivo pa nakazujejo pogosto povezanost med navedenimi dejavniki. Zlasti pri ugotovitvah kvalitativne raziskave bolj ali manj vse sogovornice pritrjujejo, da so z alkoholom regulirale svoja čustva – čeprav v lastno škodo so spodbujale pozitivna in umirjale negativna čustva.

Avtorica doktorske disertacije v teoretičnem in obeh empiričnih delih preišči in ciljno postavlja svoje raziskovanje o pojavih in problematiki alkoholizma pri ženskah v kontekst dimenzij in dinamik relacijske zakonske in družinske terapije, kar celotnemu delu daje dodano vrednost tako na polju znanosti kot na področju uveljavljanja sodobnih psihoterapevtskih praks. Avtorica ugotavlja, da so v začetnih fazah odvajanja od odvisnosti od alkoholizma pomembni družinski člani, ki znajo poskrbeti za prvo motivacijo. Ko pa proces odvajanja preide v obdobja abstinencijskih kriz in se pojavljajo občutki pomanjkanja ‚kondicije‘ za vztra-

janje, pridejo na vrsto skupine za samopomoč, ki potrebujejo ustrezno psihoterapevtsko pomoč. Tako disertacija predstavlja pomemben znanstveni prispevek ne le na za razvoj psihoterapevtske pomoči pri osvobajanju žensk odvisnosti od alkohola, temveč tudi za razvoj relacijske družinske terapije, ki bo na podlagi ugotovitev tovrstnih raziskav lahko znanstveno in aplikativno bolj relevantno vključevala zdravilne dimenzije poglobljenih skupinskih dinamik.

Stanko Gerjolj